

4 mei 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. M.B.M. Kaaij, advocaat te Nijmegen,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juli 2015. Op 11 november 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemeen Overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen. Op 19 april 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klaagster is verschenen en heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. M.B.M. Kaaij, advocaat te Nijmegen. Aangeklaagde is onvindbaar. Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam], Algemeen Overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster komt niet uit een warm nest. Tussen klaagster en haar moeder bestond een omgekeerde moeder-dochterrelatie. Vader was de grote afwezige in het gezin. Hij was altijd aan het werk en had een kort lontje. In 1979 heeft klaagster de band met haar ouders verbroken. Later is dit wel weer hersteld, maar het contact bleef uiterst stroef. Aangeklaagde was de onderwijzer van klaagster in de vierde klas van de lagere school. Ten aanzien van aangeklaagde kan klaagster zich drie gebeurtenissen herinneren.

Gebeurtenis 1: Klaagster was door haar klasgenoten gekozen als leider van een comité voor het organiseren van activiteiten. Daarna leidde aangeklaagde klaagster -helemaal tegen zich aangedrukt in knuffelhouding- van achterin de klas naar voren. Dit deed hij door zijn arm om haar nek te doen. Vervolgens drukte hij klaagster tegen zich aan en leidde haar van achterin de klas naar voren.

haar nek te doen. Vervolgens drukte hij klaagster tegen zich aan en leidde haar van achterin de klas naar voren.

Gebeurtenis 2: Achterin het klaslokaal was een bibliotheek. Klaagster wilde een boek lenen. Aangeklaagde zat achter klaagster aan. Ze speelden een soort kat-en-muisspelletje. Ter zitting heeft klaagster ten aanzien van deze gebeurtenis verklaard dat dit geen seksueel misbruik hoeft te zijn. Deze gebeurtenis heeft zij enkel in het klaagschrift doen opnemen om aan te geven welke herinneringen zij aan aangeklaagde heeft.

Gebeurtenis 3: Tijdens de les ligt klaagster met haar hoofd in de schoot van aangeklaagde, terwijl aangeklaagde haar onder haar kleding betast. Dit gebeurde terwijl de medeleerlingen van klaagster in het klaslokaal aanwezig waren. Dit is meerdere malen gebeurd. Klaagster herinnert zich dat zij gezien heeft dat andere klasgenootjes ook op deze wijze bij aangeklaagde op schoot lagen.

Klaagster kan zich niet herinneren welke gebeurtenis, gebeurtenis 2 of 3, in de tijd als eerste plaatsvond.

2.2. Klaagster ervaart haar leven als zwaar. Zo kreeg zij vanaf de brugklas last van onverklaarbare, langdurige huilbuien. Ook leed zij in haar jeugd aan slapeloosheid en anorexia. Zij had nauwelijks contact met leeftijdsgenoten. Klaagster heeft nooit een studie kunnen afronden. Hier heeft zij nog altijd last van.

Klaagster heeft smetvrees ontwikkeld. Ook is het voor haar moeilijk om mensen in haar huis te ontvangen. Hierdoor kan zij geen sociaal netwerk opbouwen en verkeert zij in een sociaal isolement. Klaagster is verminderd mobiel vanwege chronische blessures. Zij heeft problemen met seksualiteit en nooit een liefdes-/of seksuele relatie aan kunnen gaan. Als gevolg hiervan heeft klaagster geen kinderen. Dit ervaart zij als een groot gemis in haar leven. Als een gemis ervaart zij ook dat zij nooit heeft kunnen werken.

Klaagster heeft meerdere (therapeutische) behandelingen ondergaan.

2.3. Klaagster wenst gehoord te worden. Dit kan bijdragen aan het verwerken van hetgeen haar is overkomen. Ook wenst klaagster erkenning te ontvangen. Erkenning vindt zij belangrijker dan een spijtbetuiging.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is onvindbaar gebleken en kan daardoor geen weerwoord geven. De Algemeen Overste van de Congregatie heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Dit onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd die de klacht van klaagster kunnen bevestigen. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klaagster onwaarheid spreekt.

Ter zitting heeft de Algemeen Overste verklaard dat het hem veel waard is om het verhaal van klaagster te kunnen bevestigen, maar dat hij geen basis heeft om die bevestiging te geven.

Wanneer de Klachtencommissie van oordeel is dat de klacht van klaagster aannemelijk is, dan aarzelt de Algemeen Overste er niet over om het misbruik te erkennen en daarvoor zijn oprechte excuses aan te bieden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

Ten aanzien van gebeurtenis 1 en 2

4.2. Samengevat behelst de klacht van klagster drie gebeurtenissen. Allereerst zal de Klachtencommissie stil staan bij de in het klaagschrift als 1 en 2 omschreven gebeurtenissen.

De Klachtencommissie dient de vraag te beantwoorden of de daarin omschreven handelingen zijn aan te merken als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

Die vraag dient beantwoord te worden aan de hand van de vraag hoe een objectieve buitenstaander dergelijke handelingen zou karakteriseren. Daarbij zijn derhalve niet doorslaggevend de subjectieve bedoelingen of gevoelens van de aangeklaagde, noch die van klagster. Dat betekent enerzijds dat het feit dat een klager bepaalde handelingen of gedragingen van een aangeklaagde als seksueel misbruik heeft ervaren, niet doorslaggevend is en anderzijds dat voor het aannemen van seksueel misbruik niet nodig is dat vast komt te staan dat de aangeklaagde de bedoeling had of zich realiseerde dat hij of zij seksueel misbruik pleegde.

4.3. Naar het oordeel van de Klachtencommissie leveren de gedragingen zoals omschreven in het klaagschrift als gebeurtenis 1 en 2, geen seksueel misbruik op in de zin van de Procedure.

Het in de klas om de nek vastpakken van klagster, haar tegen zich aan drukken en haar vervolgens naar voren in de klas leiden kan weliswaar beangstigend geweest zijn voor klagster, maar het is onvoldoende om tot de conclusie te komen dat naar objectieve maatstaven gemeten, klagster daardoor onderworpen werd aan enige vorm van seksueel misbruik in de zin van de Procedure. Datzelfde geldt voor het kat-en-muisspel dat klagster en aangeklaagde in de klas speelden, toen klagster een boek wilde lenen.

4.4. Derhalve is de Klachtencommissie van oordeel dat de handelingen, zoals omschreven onder gebeurtenis 1 en 2 wellicht als grensoverschrijdend kunnen worden aangemerkt, maar niet gekwalificeerd kunnen worden als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. Dat betekent derhalve dat de Klachtencommissie ten aanzien van deze gebeurtenissen niet bevoegd is.

Ten aanzien van gebeurtenis 3

4.5. Niet ter discussie staat dat de door klagster onder 3 geschetste gebeurtenis gekwalificeerd moet worden als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.6. De Klachtencommissie heeft geen reden om geen geloof aan het verhaal van klaagster te hechten. Echter, in de onderhavige zaak zijn geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen -in de vorm van steunbewijs- die de verklaring van klaagster dat zij door aangeklaagde seksueel is misbruikt voldoende kunnen ondersteunen, hetgeen voor een gegrondverklaring van de klacht essentieel is.

Steunbewijs dient specifiek van aard en controleerbaar te zijn. Dat wil zeggen dat het betrekking moet hebben op het door de aangeklaagde gepleegde seksueel misbruik van klaagster persoonlijk. Het sterkste bewijs is een verklaring van iemand die persoonlijk aanwezig was bij het misbruik of aan wie klaagster het direct heeft verteld. Een dergelijke situatie doet zich zelden voor. Het seksueel misbruik kan ook aannemelijk gemaakt worden - en dat komt vaker voor - in de vorm van een verklaring over soortgelijk misbruik van een ander slachtoffer van dezelfde aangeklaagde of door een verklaring van een derde persoon, bijvoorbeeld een familielid, vriend of hulpverlener aan wie het slachtoffer achteraf heeft verteld over het misbruik. In dat soort steunbewijs kan de aannemelijkheid van de klacht van klaagster worden gevonden.

In onderhavige zaak zijn diverse stukken ter ondersteuning van de klacht van klaagster over gelegd. Geen van deze stukken kan echter het verhaal van klaagster voldoende concreet, op die hiervoor omschreven wijze, onderbouwen. Naast de klacht van klaagster is derhalve geen steunbewijs voor handen dat de aannemelijkheid van de klacht van klaagster kan ondersteunen.

4.7. Gelet op bovenstaande overweging heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klaagster als gebeurtenis 3 heeft gesteld, onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht op dit punt niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klaagster gestelde feiten niet waar zijn.

Indien in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van aangeklaagde ondersteunen, dan bestaat voor klaagster de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

- De Klachtencommissie verklaart zich niet bevoegd ten aanzien van gebeurtenis 1 en 2.
- Ten aanzien van gebeurtenis 3 adviseert de Klachtencommissie de Overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 4 mei 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen

indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.